

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Vår dato:

24.09.2021

Vår ref:

2021/9909

Deres dato:

16.09.2021

Deres ref:

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

7491 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon

Carina Ulsund, +4773 19 92 33

Verneområdene i Froan - dispensasjon fra ferdselsforbudet - NTNU - Frøya kommune

Det vises til søknad av 16.09.2021 fra NTNU v/Bjørn Munro Jenssen, det vises også til dispensasjon gitt fra Statsforvalteren av 30.06.2020 (vår ref.nr. 2020/7247).

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, har Statsforvalteren i Trøndelag fattet følgende vedtak:

NTNU (institutt for biologi) gis dispensasjon fra ferdselsforbudet i Froan naturreservat og landskapsvernområde med tilhørende dyrelivsfredning for utføring av vitenskapelige undersøkelser.

Vilkår for dispensasjonen:

- 1. Dispensasjonen gjelder for perioden 24.september 2021 – 15.november 2021.*
- 2. Dispensasjonen gjelder ferdsel i forbindelse med vitenskapelig undersøkelser på sel.*
- 3. Menneskelig forstyrrelser skal begrenses til et minimum på kasteplasser for havert og steinkobbe.*
- 4. Resultater fra forskningsarbeidet, samt observasjoner av sel og kasteplasser, skal stilles til fri dispensasjon for forvaltningen.*
- 5. Dispensasjonen skal medbringes under arbeidet, og forevises ved kontroll.*

Vi gjør oppmerksom på at dette vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven og verneforskrift for Froan naturreservat og landskapsvernområde med tilhørende dyrelivsfredning, innenfor Frøylene. Søker må i tillegg innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser.

Søknaden

NTNU (Institutt for biologi) v/Bjørn Munro Jenssen søker om dispensasjon fra ferdselsforbudet i Froan naturreservat for året 2021. Årsaken er å ta blodprøver, små spekkbiopsier og hårprøver av inntil 25 havertunger. For å undersøke nivåer av miljøgifter i ungene for å vurdere om miljøgifteksponering, spesielt eksponering for nye erstatningskemikalier, kan være medvirkende årsak til den dramatiske populasjonsnedgangen som har vært siden 2001.

Antall havertunger som fødes i Froan naturreservat er ifølge Havforskningsinstituttet redusert fra 283 dyr i 2001 til 77 i 2014, og populasjonen er betydelig redusert både i Trøndelag og Nordland. Froan har vært, og muligens fortsatt er, den viktigste kasteplassen for havert i Norge. Reprodutiver hanner kan føde ett avkom årlig, og hver høst samles havert fra Trøndelag og deler av Nordland i Froan for å føde sin ene unge og reprodusere seg. Undersøkelsene har dermed stor forvaltningsrelevans.

Prøvetakingen foretas best i perioden fra 20.september til 20.oktober da dette er toppen av kasteperioden. Tidligere erfaringer fra denne type prøvetaking i Froan er at ferdselsaktiviteten og prøvetakingen har ingen eller liten effekt på ungene og deres kontakt med mor.

NTNU fikk dispensasjon til prøvetaking i 2020, men på grunn av at det var få havertunger i området den perioden, så ble det bare samlet inn prøver fra 11 dyr. For å få et tilstrekkelig datamateriale, søker de om dispensasjon fra ferdselsforbudet til å samle inn prøver fra 14 dyr i 2021.

Verneformål og områdebeskrivelse

Froan naturreservat og landskapsvernområde med tilhørende dyrelivsfredning ble fredet ved kongelig resolusjon 14.desember 1979. Forskrift sist endret 01.09.2017. Forvaltningsmyndigheten er Statsforvalteren i Trøndelag.

Formålet med fredningen i Froan er å verne om et rikt og interessant dyre- og planteliv og bevare leve- og yngleområde for fugl, sel og andre pattedyr i et variert og egenartet kystlandskap. Selarter og fugl, herunder deres hi, reir og egg er fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelser.

Naturvernområdene i Froan står i en særklasse på grunn av sin beliggenhet, sin betydelige størrelse og sine naturkvaliteter. Området har i første rekke stor betydning som hekke-, myte- og overvintringsområde for en rekke sjøfuglarter og da spesielt karakterartene storskarv, toppskarv, grågås, rødnebbterne, teist, siland og ærfugl. Videre er området viktig for overvintrende lom, alkefugl og flere dykkender. Froan har stor betydning for trekkende og rastende fugl til alle årstider, samt er et viktig leve- og yngleområde for oter, steinkobbe og havert. Froan har landets største ynglebestand av havert. I forbindelse med kasteperioden (yngleperioden) fra september til november, og parringstiden umiddelbart etter, er trolig nær halvparten av den norske forplantningsdyktige havertbestanden samlet i Froan.

Froan naturreservat og landskapsvernområde fikk status som Ramsarområder i 1996. Begrunnelsen var blant annet at området:

- Er et viktig referanseområde/typeområde på grunn av størrelsen, beliggenheten og de omfattende gruntnivåsområdene er leveområde for sjeldne og trua arter av fugl og pattedyr.
- Er et viktig overvintrings-, hekke- og myteområde for en rekke sjøfuglarter. Har mer enn 1% av den biogeografiske populasjonen for en rekke sjøfuglarter, samt selarten havert.

Hjemmelsgrunnlag

1. Forskrift for fredning av Froan naturreservat og landskapsvernområde med tilhørende dyrelivsfredning, innenfor Frøylene, Frøya kommune av 14.12.1979 (sist endret 01.09.2017).
2. Naturmangfoldloven §§ 8 – 12 og 48.

Statsforvalterens vurdering

I Froan naturreservat er all ferdsel på kasteplasser for sel forbudt i perioden 10.september – 15.november, jf. kapittel IV nummer 4. I henhold til kapittel IX i verneforskriften kan departementet gjøre unntak fra vernebestemmelsene for vitenskapelige undersøkelser. Denne generelle dispensasjonsbestemmelsen er nå erstattet av § 48 i naturmangfoldloven (nml). Denne sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I Froan landskapsvernområde og dyrelivsfredning er det ingen restriksjoner mot ferdsel på kasteplasser for sel. Men unødig forstyrrelse av sel i området med dyrelivsfredning er forbudt i henhold til kapittel VI nummer 1 i verneforskriften. Forstyrrelse av sel under prøvetakingen må dermed begrenses til et minimum.

Tiltaket er vurdert opp mot prinsippene i nml §§ 8 til 12. Et av formålene med vern av Froan er å ta vare på selartene som finnes der. Forstyrrelse av sel vil derfor være i strid med verneformålet. Samtidig vet vi at lignende undersøkelser tidligere ikke har hatt noen negativ effekt på havertungene og deres kontakt med mor (§§ 8 og 12 i nml). I tillegg er også økt kunnskap om bestanden til havert til stor nytte for forvaltningen av verneområdet. Føre-var-prinsippet er vurdert (nml § 9), og vi mener at tiltaket under forutsetning av de gitte vilkårene blir fulgt, er tilstrekkelig belyst slik at en ikke trenger å legge inn ytterligere forbehold. En kjenner ikke til andre prosjekter i områdene som vil gi en uheldig samlet belastning på dyre- og fuglelivet (nml § 10). § 11 er ikke relevant i denne saken.

Statsforvalteren i Trøndelag har vurdert at omsøkte tiltak ikke vil være til hinder for verneverdiene i Froan og at det dermed kan gis dispensasjon.

Klageadgang

Det er klagerett på vedtaket i medhold av forvaltningslovens Kap. VI. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Statsforvalteren i Trøndelag, innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Carina Ulsund
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Bjørn Munro Jenssen

Statens naturoppsyn

Frøya kommune

Postboks 5672 Torgard

Postboks 152

7485

7261

TRONDHEIM

SISTRANDA

